

Zápisnica z 23. riadneho zasadnutia Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

30. januára 2023, 9:00 hod.

Nová budova Úradu vlády SR, Námestie slobody 1, Bratislava

Rokovacia sála vlády SR, 1. poschodie

Prítomní: podľa prezenčnej listiny – Príloha č. 4 zápisnice

Rokovanie viedol: Ing. Eduard Heger, predseda vlády a minister financií SR, predseda rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

Program 23. zasadnutia

Bod 1 - Privítanie, otvorenie zasadnutia, overenie uznášaniaschopnosti rady

Bod 2 - Žrebovanie členov rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie so skráteným funkčným obdobím

Bod 3 - Rokovací poriadok Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

Bod 4 - Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií

Bod 5 – 1. Akčný plán implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr na obdobie rokov 2022 – 2025

Bod 6 - Rôzne

Bod 7 - Záver

Bod 1 – Otvorenie zasadnutia, overenie uznášaniaschopnosti RVVTI, schvaľovanie programu a overovateľa zápisnice

Otvorenie zasadnutia

Prítomných privítal a 23. zasadnutie Rady vlády SR pre vedu, techniku inovácie (ďalej len “rada”) otvoril a viedol predseda rady Eduard Heger. Poďakoval členom za prijatie členstva v rade, vyzdvihol význam tejto rady a zhrnul jej ciele.

Predseda rady skonštatoval, že rada je s počtom 14 prítomných členov uznášaniaschopná (11 fyzicky prítomných, traja prítomní online cez telekomunikačné zariadenie, 1 neprítomný).

Zároveň upozornil, že za účelom zhotovenia zápisnice a oboznámenia neprítomných s priebehom zasadnutia bude počas celej doby zapnuté nahrávanie.

Schvaľovanie programu 23. zasadnutia a overovateľa zápisnice

Predseda rady skonštatoval, že návrh programu bol zaslaný e-mailom členom rady spolu s pozvánkou dňa 20. 1. 2023. Sekretariát rady neobdržal žiadne písomné pripomienky k programu a žiadne pripomienky neboli vznesené ani na zasadnutí.

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Záver k hlasovaniu o programe: Prítomní schválili program zasadnutia jednohlasne.

Predseda rady pristúpil k schvaľovaniu overovateľa zápisnice. Navrhol pána Martina Janča. Predseda rady otvoril hlasovanie.

Záver k schvaľovaniu overovateľa zápisnice: Prítomní schválili p. Martina Janča za overovateľa zápisnice jednohlasne.

Bod 2 – Žrebovanie členov Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie so skráteným funkčným obdobím

Predseda Rady uviedol, že podľa Čl. 10 ods. 2 štatútu RVVTI sa štyrom členom RVVTI skracuje funkčné obdobie na základe náhodného výberu (žrebovaním) na dva roky. Následne predseda rady odovzdal slovo tajomníčke rady Michaele Krškovej, ktorá zdôvodnila uvedené ustanovenie potrebou zachovania kontinuity práce rady a predchádzania výmeny všetkých členov rady v rovnakom čase.

Priebeh žrebovania štyroch členov so skráteným funkčným obdobím na 2 roky:

Žrebovanie prebehlo pod vedením p. notárky JUDr. Miriam Hrotekovej. Pred žrebovaním bolo zo strany notárky skontrolované osudie so všetkými menami 10 expertných členov rady. Pani Dömösová z Výskumnej a inovačnej autority Úradu vlády vylosovala nasledovných štyroch členov rady:

1. Prof. MVDr. Dáša Čížková, DrSc.
2. Ing. Juraj Girman
3. Ing. Martin Jančo
4. Prof. Ing. Ján Košturiak, PhD.

Vyžrebovaným členom rady sa skracuje funkčné obdobie na 2 roky. Pani notárka overila žrebovanie a vyhlásila, že prebehlo bez problémov a že bude zo žrebovania vyhotovená notárska zápisnica.

Záver k bodu 2: Zo žrebovania vyplýva, že Prof. MVDr. Dáša Čížkovej, DrSc., Ing. Jurajovi Girmanovi, Ing. Martinovi Jančovi a Prof. Ing. Jánovi Košturiakovi, PhD. sa skracuje funkčné obdobie na 2 roky.

Bod 3 – Rokovací poriadok Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

Predseda rady otvoril tretí bod zasadnutia o rokovacom poriadku. Podľa čl. 8 ods. 8 Štatútu rady, schváleným uznesením vlády Slovenskej republiky č. 460/2022 z 13. júla 2022, musí rada schváliť rokovací poriadok rady.

Predseda rady uviedol podstatu schvaľovania a dôležitosť samotného rokovacieho poriadku, ako aj jednotlivé inštitúty a procesy, ktoré ustanovuje. Následne otvoril diskusiu k predloženému rokovaciemu poriadku.

Tajomníčka rady doplnila, že na začiatku zasadnutia rady boli sekretariátu rady doručené pripomienky k rokovaciemu poriadku z odboru vládnej a parlamentnej agendy Ministerstva hospodárstva SR (ďalej len „MH SR“). Každý z členov dostal kópiu pripomienok a tajomníčka rady poskytla priestor štátnemu tajomníkovi MH SR, RNDr. Petrovi Gerhartovi, PhD., na uvedenie pripomienok.

P. Gerhart: stručne uviedol a odôvodnil pripomienky MH SR. Pripomienky k rokovaciemu poriadku od MH SR sú Prílohou č.1 zápisnice.

Expertní členovia komisie pripojení online, menovite Prof. MVDr. Čížková, DrSc., Prof. Ing. Košturiak, PhD., Prof. Mgr. Madarasová Gecková, PhD. vyjadrili potrebu dlhšieho času na preštudovanie materiálov pred zasadnutím rady ako je uvedené v rokovacom poriadku – teda 5 dní je nedostatočných na naštudovanie a pripomienkovanie materiálov.

Do diskusie sa zapojili viacerí členovia rady a finálne sa uzniesli na lehote 14 kalendárnych dní.

Pripomienky na zapracovanie do rokovacieho poriadku:

- Od MH SR:
 - K čl. 2 ods. 5 odporúčame doplniť aj návrh záverov, resp. návrh uznesenia rady.
 - K čl. 2 ods. 12 odporúčame doplniť formu poverenia zastupovania - je postačujúce, aby minister bol mailom ospravedlnený z rokovania a nahlásený jeho zástupca, resp. je potrebné poverenie podpísané ministrom a pod.
 - K čl. 3 ods. 2 odporúčame zmeniť znenie tak ako je uvedené v prílohe č.1
 - Odporúčame vypustiť “ktoré je súčasťou materiálu predkladaného na rokovanie vlády Slovenskej republiky”.
 - Proces per rollam nie je jednoznačný, treba ho detailnejšie opísať.
 - čl. 2 ods. 15 nespisovné slovné spojenie “pre účely” nahradiť slovným spojením “na účely”
 - čl. 3. ods. 5 druhá veta odporúčame zmeniť veľké písmeno v slove rada, v zmysle zavedenej skratky (ďalej len “rada”) a v celom texte je použité slovo rada s malým písmenom.
 - V čl. 7 ods. 6 na konci poslednej vety dať bodku.
- Vyplyva z diskusie počas zasadnutia:
 - Predĺžiť časový rámec pre zaslanie materiálov na rokovanie rady členov z 5 dní na 14 kalendárnych dní.
 - Zapracovať rodovo vyvážený jazyk v celom dokumente.

Členovia rady sa jednohlasne zhodli na zapracovaní všetkých pripomienok.

Záver k bodu 3: Prítomní schválili rokovací poriadok RVVTI s pripomienkami.

Bod 4 – Národná stratégia výskumu, vývoja a inovácií

Predseda rady otvoril bod 4 a vyzdvihol vytvorenie samostatného špecializovaného útvaru pre koordináciu výskumno-vývojových a inovačných politík - Výskumnej a inovačnej autority (VAIA), ktorá vypracovala Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií vrátane Akčného plánu, čím sa napĺňa jeden z míľnikov Plánu obnovy a odolnosti SR.

Predseda rady požiadal Ivu Kleinovú, MPA, riaditeľku odboru stratégie, VAIA, aby v krátkosti odprezentovala Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií. Prezentácia sa zamerala na nasledovné okruhy:

- Súčasný stav v krajine (štatistiky a naše pozície v rebríčkoch)
- Na 3 piliere stratégie
 - Zvýšime výdavky na R&D a odstránime bariéry
 - Udržíme, kultivujeme a pritiahneme talent
 - Určíme si priority a skoncentrujeme sa na najdôležitejšie „misie“
- Na čom sa už pracuje
 - Hodnotenie projektov zahraničnými expertmi z databáz EK
 - Rozbehla sa revízia výdavkov a kompetencií
 - Jednotná metodika pre podporu VVI
 - Odstraňovanie bariér pre inovatívne firmy

Otvorená diskusia k stratégii

M. Kršková: Aktuálne sa rieši, ako vzhľadom na demisiu vlády schváliť stratégiu, keďže je míľnikom POO a závisí na nej ďalšia platba v hodnote 820 mil.

VAIA bola vytvorená ako výkonná jednotka Rady, ktorá má zabezpečiť analytickú a technickú podporu pre fungovanie Rady. Veľkou výzvou pri príprave národnej stratégie bol nedostatok kvalitných a rozsiahlych dát a aj z tohto dôvodu je jednou z významných úloh na rok 2023 revízia výdavkov, v rámci ktorej by sa mali zosúladiť dáta, ktoré sú pomerne rozkúskované a nekonsolidované.

Pretrvávajúce rozpory k stratégii:

- MF SR – diskutuje sa o kompromise vo vzťahu k zdaňovaniu ESOP a kapitálových vstupov do SK firiem;
- MIRRI SR – inovačná diplomacia – rozporové konanie prebehne ešte pred zasadnutím vlády SR;
- MPSVaR SR – freelancing a obsadzovanie voľných pozícií kvalifikovanými profesionálmi zo zahraničia
- MŠVVaŠ – kompetencia pre vypracovanie zákona o výskume, vývoji a inováciách.

Jeden z členov rady profesor Ján Košturiak poslal elektronicky 29.1.2023 pripomienky k Národnej stratégii výskumu, vývoja a inovácií. Pripomienky boli distribuované členom priamo na zasadnutí a tvoria prílohu č. 3 tejto zápisnice.

J. Košturiak: Doplnil k dokumentu svojich poznámok a pripomienok, že veľmi oceňuje prácu VAIA, špecificky pani Krškovej a Kleinovej a vyjadril pocit, že to ide správnym smerom. Na základe jeho názoru, by mali ministerstvá dostať rozum, ustúpiť a prenechať inovačné aktivity tým čo to vedia a to ste vy (VAIA, Rada). V pripomienkach sa zameral na to, že stratégia nemá byť o tom čo sa napíše ale čo sa urobí, u nás existuje príliš veľká sila obranných mechanizmov a preto treba aktuálny systém rekonfigurovať. Na Slovensku je hlavne problém riadenia inovácií zhora – agentúry, úradníci. Peniaze by mali ísť do regiónov a nech nevznikajú ďalšie zbytočné úrady a tímy.

Zároveň uviedol, že počet agentúr treba znížiť a že treba znižovať rolu štátu, pričom aspoň 1000 ľudí by malo odísť zo štátnej správy. Inovácie sa majú robiť a nie o nich písať a analyzovať. Podporuje činnosť VAIA aj stratégiu, ale treba zrušiť kompetencie ministerstvám a agentúram v rámci riadenia inovácií.

M Kršková: Potrebujeme spraviť revíziu výdavkov aj kompetencií vo výskume a inováciách. Nepotrebujeme 7 agentúr, ale jednu kvalitnú. Vytvorenie analytickej jednotky pre zber a vyhodnocovanie dát z oblasti výskumu, vývoja a inovácií je potrebné, lebo aktuálne dostupné dáta o VVAI na Slovensku nie sú, resp. sú veľmi obmedzené. Aj v rámci Plánu obnovy sme sa k tomu zaviazali a do istej miery sa už na ÚV vytvorila.

F. Simančík: Toto je už 4. stratégia, pri ktorej je účastný a podľa neho je základným problémom nedostatok dôvery. Ostatné stratégie zlyhali, lebo sme na ňu nemysleli a politici aj kvôli nedostatku dôvery nedávajú do inovácií peniaze. Inovácie sú prostriedkom k tomu, čo chcú ľudia a tak vieme vybudovať politický kapitál.

Celú filozofiu musíme postaviť tak, že cieľom je lepší život na Slovensku a kvalita života na Slovensku. Vo výsledku to znamená, že by sme mali zmeniť ukazovatele:

- Nie počet publikácií, ale nové poznanie
- Nie počet patentov, ale predané licencie a zvýšená konkurencieschopnosť
- Nie zvýšený scoreboard, vyššia pridaná hodnota výroby v podnikoch

Toto sú výsledky a k tomu by sme podstatu inovácií mali nasmerovať

Peňazí je dostatok len sa nedistribuuju optimálne a nevieme ich minúť kvôli prostrediu; prístrojové vybavenie – máme, ale nevyužívame ho v dostatočnej miere, funkčné prostredie nám umožní využívať ho; ľudí – odchádzajú a nevracajú sa, práve kvôli prostrediu – talent nepríde ani nezostane v nepriaznivom prostredí a inovačné prostredie – bez tohto to skončí počtami ale bez pridanej hodnoty. Odporúčal jasnú prioritizáciu tých opatrení, ktoré sa sústredia na zlepšenie prostredia.

Častokrát sú výskumníci na ústavoch zahltení plnením administratívnych požiadaviek, ako príklad uviedol požiadavky z MIRRI k webovým sídlam, že nespĺňajú štandardy ID-SK a hrozia za to pokuty. Takéto požiadavky odkláňajú pozornosť od výskumných úloh.

Ďalším významným problémom je gold-plating – kontroly majú trvať toľko, koľko štát sľúbi, že budú trvať. Potrebujeme odstrániť bariéry a mať jednotnú registráciu na všetky výzvy, potom sem tí mladí ľudia prídu.

M. Kršková: Veľa súťažného financovania výskumu a inovácií máme z európskych zdrojov, čo nie je najlepší a flexibilný spôsob financovania. Prioritou pre VAIA je zavedenie jednotnej metodiky (*pozn. záväzná metodika riadenia, financovania a hodnotenia podpory výskumu, vývoja a inovácií – pripravovaná v rámci reformy VVal*), ktorá môže pomôcť vyriešiť goldplating vo výskume a inováciách. Cieľom je sa dostať čo najbližšie k jednoduchosti Horizontových projektov.

D. Čížková: Vyjadrila podporu stratégií a aj Akčnému plánu. Ďalej uviedla, že 3 piliere sú správne identifikované, talent je obzvlášť dôležitý – zabúdame často na našich domácich vedcov a ak chceme mať dobrú podporu VVal, musíme mať dobrú agentúru a prepojenie APVV, VEGA a pod.

Zaujímala sa o to, ako budú fungovať menšie agentúry a či bude grantové financovanie oddelené od centrálnej grantovej schémy. Uviedla, že dobrá veda a výskum záležia od projektov – musíme mať silnú Val agentúru, aby ich zadávala a vyhodnocovala – ak vznikne takáto jedna entita, ako sa bude posudzovať zložka pre začínajúcich vedeckých pracovníkov? Bude nejaké prechodné obdobie?

Ak chceme mať dobrý výskum a vývoj, mali by sme mať jednu dobrú agentúru, teraz máme viacero implementačných agentúr. Budú sa tieto agentúry spájať? Poukázala na účel VEGA, v ktorej pôsobila ako financovanie primárne mladších výskumníkov a funkciu APVV, ktorá naopak prinášala príležitosti a financovanie skôr skúsenejším výskumnom.

Zo stratégie nie je jasné, čo konkrétne stratégia navrhuje v tejto oblasti – vytvorenie jednej agentúry, ktorá bude implementovať zhora? V prípade ak áno, čo sa stane s VEGA, KEGA?

I. Kleinová: Súčasťou konsolidácie bude identifikácia toho, čo sa má zlučovať (tento rok ešte nebude jedna agentúra). Cieľom je nemať viacero agentúr (programy ako VEGA a KEGA) ale funkčný a jasný systém podpory s minimálnym počtom subjektov.

E. Heger: Cieľom je zachovať služby – nejdeme ich rušiť, len ich zefektívniť.

D. Čížková: Veda sa nedá robiť s tým, že si dáme cieľ na počet citácií a publikácií – kvantita na úkor kvality? Keď máme čísla pre to, aké máme v tomto ohľade ciele – ich dosiahnutie môže byť na úkor kvality. Ak ideme tvoriť niečo nové, tak stavajme na tom, čo už máme a funguje to dobre – nerušme všetko a nezačínajme odznova.

M. Kršková: Registrujeme požiadavku upraviť indikátory v stratégii ako aj reflektovať na riziká spojené s ich dosahovaním. Nebránime sa úprave a skvalitneniu indikátorov.

M. Fedák: Aktuálne prebiehajú rokovania medzi VAIA a MŠVVaŠ SR ako vyriešiť VEGA. Uviedol svoj názor, že ak sa zruší VEGA, tak by sa mali peniaze vrátiť univerzitám. Slovensko je v modeli inštitucionálneho financovania, nie kompetitívneho. Plán B je, že sa pod APVV vytvorí program, ktorý sa bude zameriavať na mladších výskumníkov. Čo sa týka KEGA, tak to zanalyzujeme po vyriešení VEGA.

M. Habrman: Indikátory sú primárne monitorovacie prostriedky, či sa nám darí plniť stratégiu a sú úzko späté s European Innovation Scoreboard_vrátane počtu top publikácií (už teraz v nich rastieme a sme medzi najrýchlejšími).

J. Nantl: Dôraz na súťažné financovanie je správny aj v podobe zlučovania agentúr. Kategória stredne seniorných výskumníkov je dôležitá – ak sa nedokážu uplatniť tu, tak svoje nápady berú inam. Grantový systém by mal odzrkadľovať kariérnu progresiu – Slovensko k tomu robí veľký krok, ktorý Česko nezvládlo.

A. Madarasová Gecková: Stratégia sa formou a obsahom podobá skôr dokumentom na aké je zvyknutá zo zahraničia a tento kvalitatívny posun kvituje. Participatívny spôsob vytvárania stratégií viditeľne pomohol a misie sú taktiež správnym krokom – pomôže to podporeniu spolupráce. Zároveň uviedla, že potrebujeme čo najviac času, aby sa dala zrealizovať

A. Žitná: Ad reforma podnikateľského prostredia – či sa snažíme prispôsobiť štandardom v okolitých štátoch alebo ideme ďalej (ESOP, daňové úľavy, atď.). Ďalej ju zaujímalo, či boli aj nejaké iné kľúčové veci, ktoré by udržali výskumníkov na Slovensku nad rámec lepších a väčších grantov. Pri hranici 200 000 EUR výšky grantu budú vždy len zahraniční hodnotitelia a bude hodnotenie cez panely alebo aj cez posudky?

M. Kršková: Nastavenie podmienok ako zdanenie zamestnaneckých akcií je predmetom rozporu s MF SR. Ďalej uviedla, že sa dospelo k návrhu, ktorý zatiaľ funguje len v niektorých krajinách EÚ. To ako funguje momentálne zdanenie investícií do imania slovenských firiem nie je ideálne, keďže investície do voľne obchodovaných akcií na burze je daňovo zvýhodnené. Hodnotenie sa bude robiť aj cez panely aj cez posudky od zahraničných hodnotiteľov.

I. Kleinová: K udržaniu talentov – dôležitá je aj kultúra na inštitúciách – niekedy existuje pocit izolácie, pocit, že tam nepatria (absencia spoločných rozhovorov a zvedavosti, zdieľania nejakých informácií). V súvislosti s otázkou p. Žitnej k hodnoteniu uviedla, že to ešte spresníme v stratégii.

V. Remišová, podpredsedníčka vlády a ministerka investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie:

Zdôraznila, že si treba dávať pozor na to, čo sa stalo v minulosti, keď sme prišli o 150 mil. EUR. Do inovácií bola investovaná miliarda (podniky a výskumné inštitúcie) – ak to má byť riadené na základe informovaných rozhodnutí, tak treba zhodnotiť investície z miliardy (čo vzniklo, aké patenty, atď.). To je prvý krok, keď sa niečo má robiť. Je potrebné zastaviť administratívne bujnenie inštitúcií – stratégia hovorí o vzniknutí ďalších útvarov ako Kancelária pre výskumné infraštruktúry a Kompetenčné centrum pre sociálne inovácie. Ďalej uviedla, že musíme prejsť od grantových schém – SIH je mimoriadne dôležitý, jeho stratégia by mala byť koordinovaná odtiaľto – investície musia byť návratné. Vo vzťahu k Horizontu uviedla, že je správne pomenované, že sme veľmi málo úspešní a máme obrovskú chybovosť. Musíme to robiť medzinárodne (medzinárodné projekty v horizonte). Pri finančnej hranici 200 000 EUR pri malých grantoch by mala byť doba hodnotenia pružnejšia. Hodnotenie nad túto hranicu bude náročnejšie. V súčasnom programovom období je gold-plating minimalizovaný a všetko sa zjednocuje. Do pozornosti Rade dala aktivitu MIRRI – spoluprácu s MIT – good practice pre financovanie excelentných projektov. Poskytuje sa kapitál pre vycestovanie vedeckých tímov – vyberá si ich práve MIT (trvá to mesiac, vyberú a odporučia ich na študijný pobyt). Ďalej sa pýtala na cieľ stratégie, konkrétne k celkovým výdavkom na VVI 2 percentá HDP, z čoho súkromné výdavky by mali tvoriť 1,2 – 0,8 by mali byť od štátu? Mohli by sme sa do 2030 dotiahnuť aspoň na ten priemer? Ďalej uviedla, že existujúci rozpor necháme na ďalšie rokovania.

M. Habrman: Uviedol, že 0,13 sú zdroje zo zahraničia (Horizontové peniaze, EŠIF, firmy zo zahraničia a spolu s uvažovanými rozpočtovými zdrojmi vo výške 0,67% HDP tvoria spomínaných 0,8% HDP. Pre dotiahnutie sa do roku 2030 na priemer EÚ z rozpočtových zdrojov, čo je 0,77 percent, stačí politická vôľa.

M. Kršková: Vhodné nastavenie časového horizontu, kedy dávať firmám financie je na veľkú diskusiu. Vo fázach TRL1-3 tam tie nástroje sú a potom sa menia na návratné finančné nástroje. Máme potenciál na vznik nejakých dobrých deep-tech firiem. Nemalo by sa nám stávať, že z grantových schém budeme financovať liehovary ako v minulosti. Máme v pláne pozerať sa na výsledky firiem po tom, ako dostanú tieto investície. Berieme do úvahy, že so SIHom treba spolupracovať – na boarde budú sedieť šéfovia SIHu a SARIO. Spoločenské inovácie treba začať robiť systematicky – škálovať existujúce a fungujúce projekty. Berieme na vedomie skracovanie času vyhodnocovania grantových schém. Desiatitisícové granty trvajú veľmi krátko – pár týždňov.

M. Kahanec: Pripojil sa k pozitívnym vyjadreniam k stratégii. Dobré sa čítala a preto bolo náročné ako k nej formulovať poznámky, ale predsa niekoľko ich je.

Podporenie pohľadu – niekoľko rokov sa snažíme inovačný ekosystém podporiť - nejaké granty, nastavenie vecí lepšie, zhoda s p. Šimančíkom, chýba nám prostredia a inovačná kultúra. V tomto je veľký rozdiel medzi zahraničím a Slovenskom. Grantové financovanie – nastavuje pohnútky a motivácie ale v tom prostredí, ktoré nemá inovačnú kultúru, nie sú efektívne mierané. Uviedol príklad z Madridu – hybridné financovanie, ktoré podporilo koncentráciu kritickej masy. Výskumníci na základe toho mali motiváciu prísť – prestíž, kariérny rast, cez tie inštitúty sa potom rozdávali aj granty

– boli tam spill-overi do lokálneho ekosystému. Ten ľudský kapitál, ktorý tam bol sa prepájal so zahraničím, čo je v súlade so stratégiou a tento systém by podporoval aj na SR.. Čo sa týka prioritizácie, tak opatrenia, ktoré budujú kultúru a prostredie si zaslúžia pozornosť. Je dôležité aby sme v stratégií mali jasný evaluačný rámec. Zber dát a dostupnosť dát ohľadom evaluácie a evaluačného rámca - aby výstupy zo stratégie boli verejne dostupné, či už na úrovni štátu alebo verejne ako širšia komunita. Za účelom kauzálneho vyhodnocovania implementácie opatrení a následne korekciu alebo lepšie nastavovanie opatrení do budúcnosti.

Pliaga vo výskumnom prostredí sú predátorské časopisy a pod. ovplyvňujúce nastavovanie cieľov, niekedy prostredie na ne reaguje pozitívne, niekedy ich takto začnú obchádzať a nevytvárajú skutočnú kvalitu. Musíme si uvedomiť ako na nich reaguje prostredie: či pozitívne alebo negatívne, napríklad či ide o to že si niekto niečo zaplatí (propagácia publikácií z grantov) a teda neefektívne míňanie, čo veľmi škodí tomu prostrediu a je k tomu nútený incentívami 13. a 14. platu publikovať násilu. Z tohto pohľadu je to zlá incentíva. Vytvorenie etického kódexu pre výskum, vývoj a inovácie na nadrezortnej úrovni, o ktorý by sa vedeli oprieť ministerstvá a ďalší aktéri pri implementácii stratégie.

Ohľadom VER uviedol, že oceňuje snahu o prierezový výskum na Slovensku a že by sa to malo zopakovať skôr ako o 6 rokov (3 roky).

M. Jančo: Vníma stratégiu pozitívne a uviedol že aj automobilový priemysel ju podporuje. Horizont je správne identifikovaný ako jeden z najdôležitejších programov a ocenil aj prípadnú jednotnú formu výziev. Ďalej sa pýtal na to, aký bude ďalší postup a aké sú šance, aby sa to dotiahlo do šťastného konca a zároveň ako vedia pomôcť.

J. Nantl: KPIs by mali odrážať posun. Pokiaľ sú to publikácie, ktoré odzrkadľujú dobré poznanie, tak potom je to dobrý ukazovateľ. V stratégií by to už bolo možno príliš detailné, ale VAIA by to mohla upresňovať inde.

M. Brestič: Stratégia je bohatý a optimistický materiál. Nesúhlasil s rečníkmi, ktorí hovorili, že peňazí na výskum je dosť. Porovnanie s tým, ako sa VaV rozvinul za krátky čas v Číne. Zdôraznil veľké množstvo neefektívnych investícií na Slovensku a že prostredie môžeme meniť prostredníctvom vedy a vzdelávania, ale aj spoločenským nastavením. Stratégia nie je všeliek a musíme prispievať k tvorbe prostredia. Vzhľadom na skúsenosti uviedol, že jej presadzovanie sa bude musieť robiť aj trochu autoritatívne. Ak pritiahneme talenty, nebude problém s publikáciami, pričom môžeme použiť metódy z Česka, AIS – citácie budú prichádzať. Ľudia sa stále hlásia na 4-5 mesačné stáže kvôli reputácií. Uviedol, že vhodný by bol aj ranking excelentných pracovníkov – chýba nám vedomosť o tom, kto sa kde nachádza.

D. Čížková: Zdôraznila potrebu väčšieho počtu PhD projektov, ktoré podporujú spoluprácu SK a zahraničných inštitúcií. Domáce laboratóriá a inštitúcie musia byť etablované, aby boli atraktívne aj pre zahraničných študentov. Môžeme prijímať študentov aj ako postdoktorandov (napr. z Rumunska majú záujem).

M. Kršková: Téma talentu rezonuje a aj na VAIA vznikol tím, ktorý sa tejto agende bude venovať. Vyzvala členov rady, aby proaktívne predkladali návrhy, ako veci zlepšovať a hovorili o stratégií aj verejne, aby sa podarilo realizovať opatrenia. V inštitúciách musia prebehnúť diskusie. Mali by sme sa zamyslieť nad tým, čo urobili Estónci a Fíni (cross-party dohoda, že ciele vo VVal budú vlády podporovať bez ohľadu na to, kto vládne).

L. Jančík: Ministerstvo podporuje tieto snahy, ale hlasovať budem s výhradou, keďže otázky okolo financovania treba doriešiť. Financovanie je problémom posledných desiatok rokov. Zároveň uviedol, že výdavkové limity budú tlačiť k zmysluplnému plánovaniu. Limity nie sú len nástrojom na finančné ohraničenia kapitol ale aj prostriedkom plánovania ako ste aj vy spomenuli, aby veda, školstvo, ktoré sú podľa mňa priority ekonomiky mali jasne určené rozpočty na tri, štyri roky. Je potrebné si prediskutovať toto nastavenie.

Predseda rady vyzval k hlasovaniu o predložennom materiáli s pripomienkami.

Záver: Rada schválila Národnú stratégiu výskumu, vývoja a inovácií s pripomienkami vrátane prebiehajúcich rozporov.

Bod 5 – 1. Akčný plán implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr na obdobie rokov 2022 – 2025

Predseda rady otvoril ďalší bod zasadnutia a predal vedenie rady p. štátnemu tajomníkovi Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR, M. Fedákovi, ktorý na rokovaní rady zastupoval ministra školstva, vedy, výskumu a športu SR.

Predseda rady v krátkosti zhrnul zameranie predkladaného materiálu.

Za MŠVVaŠ predkladajú materiál 1. Akčný plán implementácie cestovnej mapy výskumných infraštruktúr na obdobie 2022 až 2025, pričom je tento materiál vypracovaný v súlade s programovým vyhlásením vlády stratégie RIS3 a takisto v súlade s cestovnou mapou výskumných infraštruktúr.

Zámerom materiálu je okrem iného aj realizovať systémové opatrenia smerujúce k zvýšeniu vynakladaného percenta HDP na výskum a vývoj. Materiál bol vypracovaný v rámci plnenia bodu b1) uznesenia vlády č. 182 zo 7. apríla 2020.

Predložený materiál má negatívny rozpočtovo-nekrytý vplyv na rozpočet verejnej správy a na informatizáciu spoločnosti. Nemá vplyv na životné prostredie, na manželstvo, na rodičovstvo, rodinu, sociálne vplyvy, ani vplyv na služby verejnej správy pre občana.

Na rokovanie vlády a rady vlády pre vedu, techniku a inovácie sa materiál predkladá s rozporom s MF SR.

- Účelom Akčného plánu je iniciovať proces a implementovať princípy budovania výskumných infraštruktúr a ich dlhodobej udržateľnosti v slovenskom výskumno-vývojovom priestore, stanoviť úlohy, ktoré podmieňujú správne nastavenie podmienok realizácie SK VI Roadmap 2020 - 2030 a identifikovať konkrétne kroky smerujúce k naplneniu jej úloh, vrátane finančného zabezpečenia rozvoja výskumných infraštruktúr v SR.
- V Akčnom pláne sú zahrnuté opatrenia jednorazového aj strednodobého charakteru – formou priebežných opatrení. Pri priebežných opatreniach sú stanovené míľniky a termíny ich plnenia. Plnenie akčného plánu bude po päťročnom časovom období vyhodnotené v nasledujúcom II. Akčnom pláne implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr na obdobie rokov 2026-2030.
- Vo vzťahu k dokumentu je ešte jeden otvorený rozpor s Ministerstvom financií SR týkajúci sa navýšenia finančných prostriedkov pre zabezpečenie aktivít definovaných v Akčnom pláne implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr.

V rámci diskusie bola vyzdvihnutá potreba rozvoja využívania verejnej výskumnej infraštruktúry zo strany podnikov ako jedného z prostriedkov na stimulovanie spolupráce. Pod Radou sa očakáva vytvorenie Pracovnej skupiny pre výskumné infraštruktúry. Rovnako je nevyhnutné navýšenie finančných prostriedkov pre zabezpečenie plánovaných opatrení. Na dobrovoľnej báze by mohli byť súčasťou registra aj súkromné výskumné infraštruktúry.

F. Simančík: Mali by sme mať národné výskumné centrá s drahými strojmi a nie roztrieštené a nevyužívané stroje a iné prostriedky výskumu.

M. Jančo: Kľúčové z jeho pohľadu a pohľadu priemyslu, ktorý z časti zastupuje je, že v prípade určitých oblastí výskumu je vysoká pravdepodobnosť menej efektívneho využívania výskumných infraštruktúr viacerými skupinami danej infraštruktúry.

D. Čížková: Navrhla regionálne mapovanie výskumných infraštruktúr pre zistenie skutočného stavu a následne prepojenie a vznik regionálnych kapacít pre dané účely.

M. Kršková reagovala na M. Janča s plánovaným vzniknutím pracovnej skupiny pod Radou, vyslovene dedikovanou na výskumnú infraštruktúru a adresovanie tejto problematiky.

Záver: Rada schválila I. Akčný plán implementácie Cestovnej mapy výskumných infraštruktúr na obdobie rokov 2022 – 2025 bez pripomienok.

Bod 6 – Rôzne

Predseda júci otvoril bod programu Rôzne.

Za ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR sa prihlásil P. Balík, generálny riaditeľ sekcie inovácií, strategických investícií a analýz a poskytol informáciu o Akčnom pláne pre podporu inteligentných miest a regiónov. Tento dokument sa týka aj zdrojov financovania z nového

programovacieho obdobia 2021-2027 a bol zo strany MIRRI predložený v januári vláde SR a bude sa o ňom rokovať v najbližších týždňoch alebo mesiacoch.

Cieľom akčného plánu inteligentných miest a regiónov je pripraviť konkrétne opatrenia, ktoré by mohli podporovať rozvoj inovácií v našich mestách a regiónoch na Slovensku. Tento akčný plán sa pripravoval v spolupráci s neformálnou pracovnou skupinou, ktorá bude v budúcnosti rozšírená a poskytne potrebnú medzirezortnú podporu pri implementácii akčného plánu.

V prípade Slovenska ide o prvý akčný plán v oblasti podpory inteligentných miest a regiónov. Doposiaľ boli hlavne vypracované koncepcie a stratégie bez konkrétnych opatrení a akčných krokov, pričom k tomuto akčnému plánu existujú okrem opatrení aj konkrétne zdroje financovania prostredníctvom ktorých sa tieto opatrenia majú v novom programovom období podporiť.

Akčný plán obsahuje 12 opatrení. Ich cieľom je zvýšiť schopnosť štátnej správy poskytovať komplexnú podporu pri budovaní inteligentných miest a regiónov na Slovensku a zároveň zvýšiť schopnosť územia uvádzať do praxe koncepty týkajúce sa inteligentných miest a regiónov.

Konkrétne opatrenia sú teda výsledkom diskusií so zainteresovanými stranami na lokálnej regionálnej a samozrejme aj národnej úrovni, ktoré prebiehali v mesiacoch máj až november 2022 participatívnym spôsobom za účasti vybraných partnerov.

Medzi kľúčové opatrenia patrí napríklad podpora testovacích prostredí pre vznik, testovanie, experimentovanie a škálovanie inovatívnych riešení v oblasti inteligentných miest a regiónov. Podpora dlhodobého vzdelávania pre inteligentné riadenie a inovácie vo verejnej správe, podpora využívania inovatívnych foriem, nástrojov a procesov verejného obstarávania alebo aj podpora rozhodovania založeného na dátach. Konkrétne alokácie, ktoré sú napojené na tento akčný plán, sa nachádzajú v programe Slovensko pre roky 2021-2027. Podpora budovania inteligentných miest a regiónov v celkovej výške 106 miliónov EUR.

Väčšia časť, približne 60 percent tejto alokácie bude v gescii integrovaných územných celkov, čiže Rád partnerstva pod vyššími územnými celkami a územiaми miestneho rozvoja, pričom zvyšných 40 percent sa bude implementovať prostredníctvom dopytovo orientovaných výziev z národnej úrovne a celkovú implementáciu akčného plánu. S týmito prostriedkami bude koordinovať miery, samozrejme v spolupráci spolu s gestormi a partnermi ako aj Radou.

Predsedajúci odovzdal slovo tajomníčke Rady, ktorá v rámci 6. bodu programu poskytla sumárne informácie k ďalším materiálom, ktoré budú predmetom hlasovania per rollam:

1. Národná stratégia duševného vlastníctva

Národná stratégia duševného vlastníctva je uceleným strategickým dokumentom pre rozvoj ochrany duševného vlastníctva v Slovenskej republike, ktorý mapuje a hodnotí stav ochrany duševného vlastníctva v SR, predstavuje kľúčových aktérov a navrhuje možnosti ďalšieho postupu smerujúceho k posilneniu ochrany duševného vlastníctva v Slovenskej republike.

Pri formovaní zamerania, rozsahu a obsahu tohto strategického dokumentu bol zohľadnený aj Plán obnovy a odolnosti Slovenskej republiky schválený vládou SR v apríli 2021 a návrhy Národnej stratégie výskumu, vývoja a inovácií. Predkladateľom materiálu je Úrad priemyselného vlastníctva

Materiál bude Rade zaslaný na pripomienkovanie a následne bude predložený na hlasovanie per rollam.

2. Plán práce Rady na rok 2023

M. Kršková: Plán práce Rady na rok 2023 závisí od Plánu práce vlády SR, ako aj Plánu legislatívnych úloh vlády SR ktoré sú vzhľadom na aktuálne kompetencie vlády SR ešte neschválené. Predbežne budú však zasadnutia Rady plánované raz za dva mesiace. Základný návrh plánu práce Vám bude zaslaný na pripomienky.

Bod 7 – Záver

Poďakovanie prítomným za podnetné návrhy a spoluprácu.

Ďalšie rokovanie Rady bolo avizované v marci 2023.

Zapísala: Sandra Karabelli

Overil: Ing. Martin Jančo

Schválili:

Michaela Kršková, MA, tajomníčka Rady vlády SR pre vedu techniku a inovácie

Ing. Eduard Heger, predseda Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie

Prílohy:

Príloha č.1 – Pripomienky k rokovaciemu poriadku od MH SR

Príloha č.2 – Prezentácia Národnej stratégie výskumu vývoja a inovácií

Príloha č.3 – Pripomienky k Národnej stratégii od prof. Jána Košturiaka

Príloha č.4 - Prezenčná listina

